

اسناد و مدارک

دو سند درباره کلاط

در باره کلاط نادری دو سفرنامه کوتاه در دست است . یکی سفرنامه‌ای است از آن مأموری قشونی که در سال ۱۲۹۸ به مدت بیست روز به آنجا سفر کرده است . نسخه این سفرنامه در وزارت امور خارجه است . نگاه کنید به فهرست نسخه‌ای خطی کتابخانه وزارت امور خارجه که در شریه نسخه‌های خطی (دفتر ۱ و ۲) نشر کرده‌ام .

درین سفرنامه متن کتیبه سنگی واقع در تنگه ارغون شاه بطوری که میرزا علی اکبر خان حکیم باشی خوانده بوده است نقل شده . این کتیبه اشعاری است به زبان ترکی جفتائی .

چند سال پیش در سفری که به همراهی دکتر منوچهر ستد و دکتر حسن سادات ناصری بدان صوب رفته بودم عکسی ازین کتیبه انداختم و آن را در مجله راهنمای کتاب (سال ۱۳۵۴) چاپ کردم و نسخه‌ای از آن عکس را به دوست عزیز تورخان گنجه‌ای استاد دانشگاه لندن سپردم .

ایشان آن را قراءت کرد و در مقاله‌ای با ارزش، متن را به چاپ رسانید و شرح لازم در باره آن منتشر ساخت . The turkish inscription of Kalat . Naderi from the time of Nadir Shah . WZKM . 69 (1977): 45-53 .

سفرنامه دیگر را پرتوی از یک سفر مأمور قشونی است مربوط به سال ۱۴۰۹ قمری . این سفر شانزده روز طول کشیده . همراه کتابچه دو قطعه تصویر کار محمد علی بن لطفعلی - خان شیرازی است . این شخص فرزند صورتگر معروف شیرازی است . نسخه این سفرنامه به کتابخانه وزارت امور خارجه تعلق دارد (به همان مرجع مراجعه شود) .

این دو سفرنامه را ، فدرت الله روشنی زعفرانلو که به احوال مسطقه آشنا است در دست چاپ دارد . درینجا عکس نوشته کتیبه (از سفرنامه اول) و بنحوی که خوانده و در نسخه ضبط شده و عکس دو مجلس که مربوط به قصر خورشید (از سفرنامه دوم) به چاپ رسانیده می‌شود . امیدست عکس نوشته کتیبه برای تورخان گنجه‌ای مفید باشد .

اینها اشاره در طرف دست راست درین درگاه شد در درین نزدیک در سطح دیگر پائی
بر عده در مکالمه که جانش در قدر زنگنه داشته باشد دفع این فاعل بخط شناسی
خوب زنگنه در طرف از این میت کهند نه میزد ای اکبر بنی حکیم هزار سالی مرید خود
که در خدمت قدر است این رسم را اشاره به لفظ تراکت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

— شیخ دکتر نوذران بورسی فقیریه — جریانه بر جریانه بر

د گفته در دیگر ششم خواسته نشید زنگنه ایل بود در عماران علیف بزرگ از احوال کده بود کی همان این هم در کسر

مکتبہ مدنیہ ملیحہ پورن

۱۳

